PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/599

od 30. travnja 2020.

o odobravanju sporazuma i odluka o planiranju proizvodnje u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 222.,

budući da:

(1) Zbog trenutačne pandemije bolesti COVID-19 i velikih ograničenja kretanja ljudi u državama članicama, u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda došlo je do ekonomskog poremećaja zbog kojega poljoprivrednici imaju financijske poteškoće i problem s likvidnošću.

(2) Širenje bolesti i poduzete mjere ograničavaju dostupnost radne snage i ugrožavaju proizvodnju, prikupljanje i preradu mlijeka. Time se problemi sektora samo pogoršavaju jer je prerađivačka industrija, čije su tvornice u teškoćama, prisiljena tražiti alternativna rješenja za prikupljanje sirovog mlijeka koje i dalje pristiže.

(3) Zbog obveze zatvaranja trgovina, otvorenih tržnica, restorana i ostalih ugostiteljskih objekata ugostiteljska je djelatnost stala, pa se bitno promijenila i potražnja za mlijekom i mliječnim proizvodima. Potražnja potrošača preusmjerena je na osnovnu hranu nauštrb specijalnih mliječnih proizvoda. U ugostiteljskoj djelatnosti tradicionalno se troši, ovisno o proizvodu, otprilike 10 do 20 % proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda u Uniji. Zato je u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda pala potražnja za određenim proizvodima koji se prodaju u ugostiteljskoj djelatnosti. Na primjer, više od polovine proizvodnje sira *mozzarelle* u Uniji namijenjeno je sektoru usluživanja hrane. Povećanje potrošnje određenih mliječnih proizvoda u maloprodajnom sektoru nije nadoknadilo smanjenje potražnje u ugostiteljstvu.

(4) Štoviše, u Uniji i na svjetskom tržištu kupci mlijeka i mliječnih proizvoda otkazuju ugovore i odgađaju sklapanje novih u očekivanju daljnjeg pada cijena. Osim toga, na izvoz mlijeka i mliječnih proizvoda utječu i logistički izazovi jer je početak pandemije bolesti COVID-19 u Kini doveo i u Kini i drugdje do velikog preopterećenja luka. Očekuje se da se razdoblje potpunog ili djelomičnog otkazivanja nastavi barem do lipnja 2020., zbog čega će kontejnera biti manje, cijene će znatno rasti, a izvoznicima će pošiljke biti odgođene. Oko 15 % ukupne količine mlijeka i mliječnih proizvoda proizvedenih u Uniji izvozi se u treće zemlje.

(5) Zbog toga se sirovo mlijeko dijelom prerađuje u nezapakirane, trajne proizvode koji se mogu skladištiti i manje su radno intenzivni, kao što su obrano mlijeko u prahu i maslac, što premašuje redovnu tržišnu potražnju. Ipak, mnogo proizvođača u Uniji nema kapacitete za preradu mlijeka u druge proizvode, pa su prisiljeni nastaviti proizvoditi mliječne proizvode koji se mnogo manje traže.

(6) Ta neravnoteža između ponude i potražnje stvara ekonomski poremećaj u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda. Zbog te su neravnoteže veleprodajne cijene mlijeka i mliječnih proizvoda znatno pale, ponajviše od početka ožujka 2020.: obrano mlijeko u prahu za 19 %, a maslac za 14 %. Prvo su znatno pale cijene obranog mlijeka u prahu i maslaca jer se višak mlijeka prerađuje u te proizvode kad je ponuda mlijeka veća od potražnje. Na temelju cijene obranog mlijeka u prahu i maslaca procjenjuje se da je veleprodajna cijena ekvivalenta sirovog mlijeka od početka veljače do prvog tjedna travnja pala za 24 %. Taj se iznimni pad cijene dogodio ovog proljeća zato što su se promjene potražnje povezane s mjerama ograničenja kretanja poklopile s vrhuncem glavnim razdobljem proizvodnje mlijeka. Očekuje se da cijene mlijeka i mliječnih proizvoda nastave padati jer će proizvodnja mlijeka rasti u proljeće i ljeto, glavnom proizvodnom razdoblju u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

(7) Zbog navedenih okolnosti ovo se razdoblje može smatrati razdobljem velike tržišne neravnoteže.

(8) Kako bi se u ovom razdoblju velike tržišne neravnoteže u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda uspostavila ravnoteža, primjereno je dopustiti sporazume i odluke poljoprivrednika, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznatih organizacija proizvođača, njihovih udruženja i priznatih sektorskih organizacija. Takvi sporazumi i odluke mogli bi biti rezultat zajedničkog napora gospodarskih subjekata da planiraju proizvodnju sirovog mlijeka u skladu s promjenjivom potražnjom.

(9) Sporazumi i odluke o planiranju proizvodnje trebali bi biti odobreni privremeno, i to na šest mjeseci u razdoblju proljeća i ljeta jer je to glavno proizvodno razdoblje u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda te bi tada trebali imati najveći učinak.

(10) Budući da veliki tržišni poremećaj traje od početka travnja 2020., i to bi šestomjesečno razdoblje trebalo početi od 1. travnja 2020.

(11) U skladu s člankom 222. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 1308/2013, odobrenje se izdaje ako se ne narušava funkcioniranje unutarnjeg tržišta i ako sporazumi i odluke strogo slijede cilj stabilizacije sektora. Ti posebni uvjeti isključuju sporazume i odluke koji izravno ili neizravno uzrokuju podjelu tržišta, diskriminaciju na temelju državljanstva ili utvrđivanje cijena. Na sporazume i odluke koji ne ispunjavaju te uvjete ili ih više ne ispunjavaju primjenjuje se članak 101. stavak 1. Ugovora.

(12) Odobrenje predviđeno ovom Uredbom trebalo bi obuhvatiti područje Unije jer je ozbiljna nestabilnost tržišta zajednička cijeloj Uniji.

(13) Kako bi države članice mogle procijeniti narušavaju li sporazumi i odluke funkcioniranje unutarnjeg tržišta i slijede li strogo cilj stabilizacije sektora mlijeka i mliječnih proizvoda, informacije o sklopljenim sporazumima i donesenim odlukama te o obujmu proizvodnje i razdoblju na koje se odnose trebalo bi dostaviti nadležnim tijelima, uključujući i tijela nadležna za tržišno natjecanje, u državi članici s najvećim udjelom u procijenjenom obujmu proizvodnje mlijeka obuhvaćenom tim sporazumima ili odlukama.

(14) Zbog velike nestabilnosti tržišta i približavanja vrhunca proizvodnog razdoblja ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave.

(15) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Ne dovodeći u pitanje članak 152. stavak 1.a, članak 209. stavak 1. i članak 210. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, poljoprivrednicima, udruženjima poljoprivrednika, udruženjima takvih udruženja, priznatim organizacijama proizvođača, njihovim udruženjima i priznatim sektorskim organizacijama u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda odobrava se da od 1. travnja 2020. šest mjeseci sklapaju sporazume i donose zajedničke odluke o planiranju obujma proizvodnje sirovog mlijeka.

Članak 2.

Države članice dužne su poduzeti potrebne mjere kako sporazumi i odluke iz članka 1. ne bi narušavali pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i kako bi im isključivi cilj bilo stabiliziranje sektora mlijeka i mliječnih proizvoda.

Članak 3.

Zemljopisno područje primjene tog odobrenja jest područje Unije.

Članak 4.

1. Čim se sklope sporazumi ili donesu odluke iz članka 1., predmetni poljoprivrednici, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznate organizacije proizvođača, njihova udruženja i priznate sektorske organizacije dužni su dostaviti te sporazume ili odluke nadležnim tijelima države članice s najvećim udjelom procijenjenog obujma proizvodnje mlijeka obuhvaćenog tim sporazumima ili odlukama, navodeći sljedeće:

(a) procijenjeni obuhvaćeni obujam proizvodnje;

(b) očekivano razdoblje primjene.

2. Najkasnije 25 dana nakon isteka šestomjesečnog razdoblja iz članka 1. predmetni poljoprivrednici, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznate organizacije proizvođača, njihova udruženja i priznate sektorske organizacije dužni su obavijestiti nadležna tijela iz stavka 1. ovog članka o stvarnom obujmu proizvodnje obuhvaćenom tim sporazumima ili odlukama.

3. U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/1185 ([2]) države članice dužne su Komisiji dostaviti sljedeće obavijesti:

(a) najkasnije pet dana nakon isteka svakog jednomjesečnog razdoblja: obavijest o sporazumima i odlukama koji su im dostavljeni u tom razdoblju u skladu sa stavkom 1.;

(b) najkasnije 30 dana nakon isteka šestomjesečnog razdoblja iz članka 1.: pregled sporazuma i odluka koji su se primjenjivali tijekom tog razdoblja.

Članak 5.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. travnja 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1185 od 20. travnja 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji te o izmjeni i stavljanju izvan snage nekoliko uredbi Komisije (SL L 171, 4.7.2017., str. 113.).